

Laiuse Koguduse Teataja

Nr. 1 (20) 9. aastakäik	Ilmub tarvidust mööda.	21. weebr. 1939. a. Hind 10 senti.
	Wastutaw toimetaja ja wäljaandja õp. J. Järve Laiuse kirikla.	
Uu olgu Jumalale kõrges!		
Sisuford:	1. Eesti Vabadusvõitluses 1918—1919. a. langenud laiuslased. 2. 44. nime. 3. Jõgeva Ühispangamaja õnnistamine. 4. Mälestusi Laiuse kihelkonna kaitse- seliidusalga tegevusest Vabadussõjas. 5. Kroonika. 6. Uinuge langenud kotkad. Noorte nurk. 8. Jumalateenistuste kava. 9. Kuulutused j. n. e.	

Rahvapäevaleht

N. B. 7812.

M. Maksolli
nr. 66.

Need kes vabastasid isamaa . . .

M. Maksolli maa

Eesti Vabadusvõitluses 1918—1920. a. langenud laiuslased.

Jakob Sommer

Laius-Tähkverest, 22. a., langenud Lohusuu lahingus 14. dets. 1918. a.

Johannes Kivi

Laiuse Ravalt, 33. a., langenud Laates (Tellistes) 27. jaan. 1919. a.

Hans Ostrat

Laiuse Sootagast, 21.a., langenud Petseri all 4. veebr. 1919. a.

Rudolf Leppik

Laius-Tähkverest, 19. a., langenud Petseri all 27. veebr. 1919. a.

Heinrich Viik

Laiuse Kantkülalt, 21. a., langenud Petseri all 27. veebr. 1919. a.

Hjalmar Kirs

Laiuse Litsemaalt, 23. a., langenud Petseri all 1. märtsil 1919. a.

Gustav Sepp

Jõgevalt, 35. a. langenud Petseri all 10. märtsil 1919. a.

August Priks

Laiuse Kirikukülalt, 26. a., langenud Petseri all 2. aprillil 1919. a.

Johannes Mõtte

Jõgeva Mõisamaalt, 34. a., võitluses saadud haavadesse surnud 7. aprillil 1919. a.

Johannes Fahlberg

Vaimastveres, 18. a., langenud Valga lähedal, 17. märtsil 1919. a.

Hartmuth Sein

Vaimastvere Endlast, 26. a., langenud Petseri lähedal 3. aprillil 1919. a.

Otto Viik

Laiuse Kantkülalt, 21. a., langenud Petseri all 28. aprillil 1919. a.

Johannes Sõster

Vaimastverest, 19. a., võitluses saadud haavadesse surnud 25. aprillil 1919. a.

Johannes Mukko

Tapikult, 21. a., langenud Petseri rindel 5. mail 1919. a.

August Tann

Laiuse Raaduverest, 21. a., langenud 7. mail 1919. a.

August Täht

Laiuse Alaverest, 20. a., võitluses saadud haavadesse surnud 12. mail 1919. a.

Johannes Voimann

Laiuse Lõpelt, 20. a., võitluses saadud haavadesse surnud 17. mail 1919. a.

August Ennus

Kassinurmet, 19. a., langenud Pihkva all 16. mailil 1919. a.

Jaan Kirsch

Jõgevalt, 28. a., langenud Narva all 17. dets. 1919. a.

Otto Seer

Laiuse mõisast, 22. a. langenud Krasnaja Gorka all 15. okt. 1919. a.

Johannes Perk

Vaimastvere Kõolast, 22. a. langenud Narva rindel 25. nov. 1919. a.

Jaan Buls

Kärdest, 19. a., surnud võitluses saadud haavadesse 4. apr. 1919. a.

Johannes Darsch

Lipnik, Laiuse Ravalt, 24. a., langenud Jõeletmes 3. jaan. 1919. a.

Johannes Aunpuu

Laiuse Kantkülalt, 26. a., langenud Paju lahingus 30. jaan. 1919. a.

Adolf Luha

Laiuse Mõrast, 18. a., võitluses saadud haavadesse surnud 17. veebr. 1919. a.

Voldemar Flink

L-Tähkvere Allmetsast, 18. a., langenud Petseri all 28. veebr. 1919. a.

Villem Mägi

Laiuse Lissist, 25. a., langenud Petseri lähedal 28. veebr. 1919. a.

Johannes Jukk

Jõgeva Kõssimaalt, 26. a., langenud Petseri all 11. märtsil 1919. a.

Martin Nigul

Laiuse Kivijärvelt, 18. a., langenud Petseri all 10. märtsil 1919. a.

Villem Pärn

Vaimastverest, 18. a., langenud Petseri lähedal 30. märtsil 1919. a.

August Toming

Laiuse Alaverest, 19. a., langenud Petseri lähedal 1. aprillil 1919. a.

August Kruusberg

Vaimastverest, 33. a., langenud Petseri lähedal 28. märtsil 1919. a.

Jaan Volots

Võikverest, 32. a., võitluses saadud haavadesse surnud 24. aprillil 1919. a.

Hans Blau

Laiuse mõisast, 28. a., võitluses saadud haavadesse surnud 19. aprillil 1919. a.

Jullus Lätt

Laiuse Kirikumõisast, 19. a., langenud Rõuges 24. apr. 1919. n.

Georg Rammul

Laiuse Kantkülalt, 26. a., langenud Petseri all 2. mail 1919. a.

Ulrich Sein

Vaimastvere Endlast, 22. a., langenud Petseri all 7. mail 1919. a.

Paul Kruup

Vaimastverest, 18. a., langenud Marienburgi rindel (Lätia) 8. mail 1919. a.

Johan Kork

Vaimastvere Kõolast, 28. a., langenud Võru lähedal 11. mail 1919. a.

Voldemar Õunmann

Vaimastvere Kõolast, 35. a., langenud 20. aug. 1919. a.

Voldemar Bach

Vaimastverest, 20. a., võitluses langenud ja maetud Laiusele 6. juunil 1919. a.

Johannes Kask

Laiuse Kaseverest, 20. a., võitluses saadud haavadesse surnud 25. aug. 1919. a.

Martin Visnapu

Kuremaalt, 33. a., võitluses saadud haavadesse surnud 25. märtsil 1919. a.

Johannes Stamm

Laiuse Ravalt, 24. a., võitluses saadud haavadesse surnud 17. mail 1919. a.

ILUS ON ISAMAA EEST SURRA!

44. nime.

Suuremat armastust ei ole kellegil kui see, et tema oma elu jätab oma sõprade eest.

Joh. 15, 13.

Ühiteistme möödunud aastal oma riikliku iseseisvuse 20. aastast kestvalt, kuid tänatu mäletame oma vabadusvõitluse suuremaid ja otustatavamaid lahinguid, mis meile võidu tõid. 1919 aasta algas väga raskest olukorras meie rahvale. Waenlane oli sügavale meie maale tunginud, ligines Wiljandile, Vidule, Paidale ja jõudis juba Tallinna alla Kehran. Kuid juba aasta esimestel päevadel sündis pööre Meie väed asusid pealetungile. 14. jaanuaril wabastati Tartu ja veebruaril algus oli meie maa rahvuspiirideni waenlase alt wabastatud. Eesti sõjavägi, küll veel noor ja väiksearvuline ning puudulikult varustatud, tuli toime kangelastegudega, millest mälestus tial ei kusta.

Maa wabastamine ja hiljem piiride kaitsmine mitmekordse ülekaaluga pealetungitva waenlase vastu nõudis suuri ohvreid. Wabadussõjas langes meie poolt umbes 2000 võitlejat. Kui see langenute arv proportsionaalselt jaotada wastavalt kihelkondade elanikkude arvule, siis oleks Laiuse kihelkonna osa 18. Täielikult on aga meie kihelkond annud 44 langenut.

Seega on Laiuse kihelkond langenute poolt 2½ korda rohkem ohvreid toonud, kui on teiste kihelkondade teistmine langenute arv. Koguduse surnuteraamatut lehitsedes paistab silma, et suurem osa langenuid on surma leidnud Wabadussõja esimestes võitlustes alates Lohusuu lahinguga 14. detf. 1918. a. 1919. a. mai kuuls on langenuid juba 33. See asjaolu tõendab, et Laiuse kihelkond iseseisvuse võitluse päeval oma osa autväärselt ja kohusetruult on täitnud. Mehed on wälja astunud võitluse alguse otustawatel päevadel ja on oma ülesandeid mehikelt ja ustavalt täitnud, mille juures nii paljud andsid oma elu. 44-st on ligi pool langenud wäikeses võitlustes Peltseri all, ülejäänud osa Paju, Narva, Rõuge j. t. lahingutes.

Need 44. nime on raiutud Laiuse kihelkonna langenud sõdurite mälestusambale. Aga samba püstitajad on rohkem tahtnud, kui et külm kivi üksi neid austaks. Oleme tahtnud, et need 44. nime oleks kirjutatud ka Laiuse kihelkonna rahva südamesse. Samba pühitsemisel ütles oma kõnes piiskop J. Kull: „Teie ise, meie ise peame muutuma elavaks ausambaks nendele selle läbi, et meie kandma hakkame nende kuu.

Meie peame kandma nende waprust, hõõguma nende

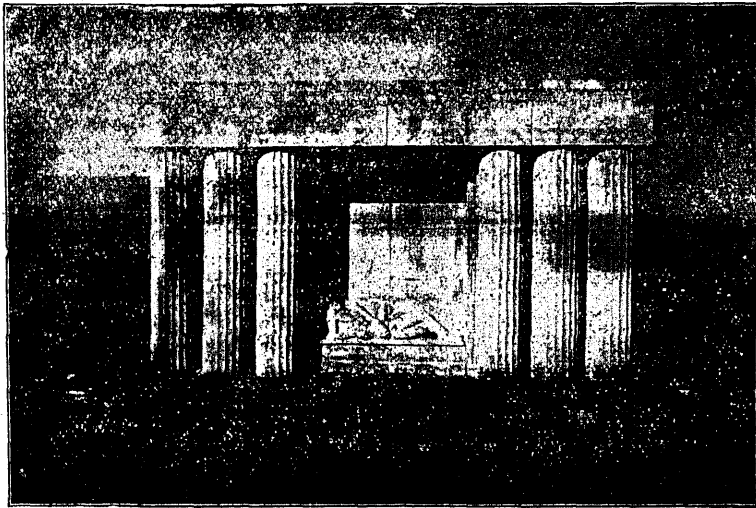
armastusest, kes isamaa eest were ja elu andnud, et ei oleks enam suuremat armastust, kui see, et oleme walmis elu jätmata sõprade eest. Siis võiks Jumal ka meid tarvitada oma suurte imede kordasaatmiseks.“

Tuletagem tänuga meele langenute waprust ja kohusetruudust. Samuti ka kõigi, kes neid kaswatanud ja juhatanud kangelastegudele, alates ema armastusega ja hoolitsewa õrnusega.

Kui muistses Greekas langenuid kogu kanti, siis olt wanemate esimene mure, kas surmaw haaw ei ole mitte selja tagant ja põgenemisel saadud. Sest see oleks wanematele häbits olnud, kui nende kaswatanud pojad lahingus taganenud oleks.

Meie langenute omakstel seda kartust ja muret ei tarwitse olla, sest need sengarid walitsid ainult kade sõna wabel; kas võit või surm.

Need 44. nime tuletagu alalõpmata meele meele, kui kaliks peame pidama neid aardeid, mida nad oma surmaga meile lunastanud on. Ilma wabadusvõitlujeta ja selle ohvritega oleks eesti rahwa eluase muutunud kui kõrbel ja rahvast oleks raskemad katsu misajad tabanud, kui kunagi waremalt ajaloo. Tähti unustatasse see lihtne tõst-

Laiuse mälestussammas.

asi ning jäetasse unustusse sellest järgnevad kohustused. Arvatakse sageli, et see mis meil läes, on nagu iseneest ilma millegita saadud ja võib ka iseneest püüda. See ei ole mitte nii. Iseseisvus on suurte ohvritega võidetud, ohvriga ja armastusega ainuüksi suudame seda ka läes hoida.

Armastus ja ohwriwaim peab kandma meie elu ka rahupäevadel ja õnnistuse aastatel.

Mitte üksi riigi loomiseks waid ka riigi hoitmiseks ja edasiwiimiseks on tarwilik ohwer ja kohusetruudus. Ohwrimeele ja kohusetruuduse eestujaks on meile aga õnnistegija Jeesus Kristus. Sellepärast on arusaadav, miks oma isamaalistel ja riiklikudel pidupäevadel, samuti kui oma wabadusvõitluse ohvrite mälestusilmapilludel paratamatult ja endasõnõistetatult ilka jälle tuleme wanade kandwate usu aluste juurde, et seal uut jõudu ammutada oma rahwa ja riigi teenimiseks. Sest tõeks jääb sõna, et teist alust ei võid leegi panna, kui see, mis ju on seatud, see on Jeesus Kristus. On riigi ja rahwa elu sellele alusele rajatud, siis võime julgelt tulewiftu waadata.

J. J.

Jõgeva Ühispangamaja õnnistamine.

Pühapä. 12. veebr. toimus Jõgeva ühispanga uue pangamaja õnnistamine, mis oli kokkutanud nii suurel arvul pangaliikmeid ja külalisi, et avarad ruumid ei suutnud kaugeltki kõiki osavõtta sooviijaid mahutada. Pühitsejalituse pidas õp. J. Järve, kes oma pühitsemissõne aluseks võttis Püha Kirja sõnad 1. Samueli raamatu 7. peatüki 12 salmist; Siit saadil on Jehoova meid aidanud.

Rõnda kui Samuel võidu puhul wistrite üle pani võidumärgiks kivi Mitspa ja Seni vahel, millele nimeks pani Eben — Eser, nii on meie rahwas oma wabadusvõitluse õnneliku lõpetamise järele püstitanud mälestusjambaid. Sellisteks pole üfti mälestusmärgid, mis pandud langenutele, waid iga saamutus rahwa elu edasiviimisel on niisuguseks sambaks sama pealkirjaga.

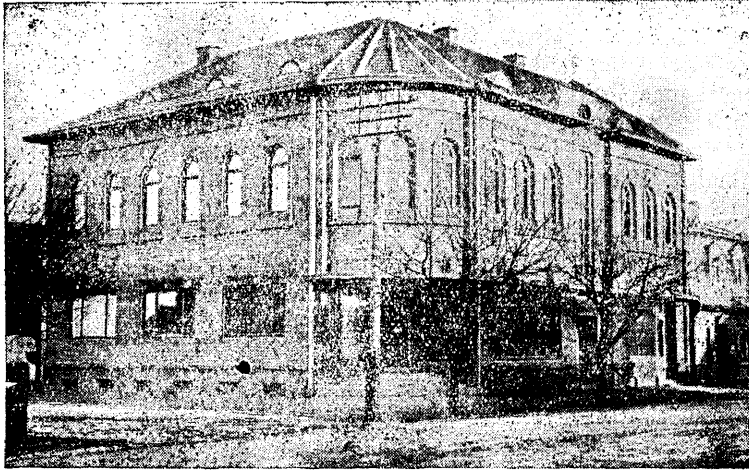
Ühels niisuguseks saamutuste sambaks meie tööle ja püüetele on uus nägus ajakohane hoone, mida pühitseme.

18. aasta eest pandi alus ettevõttele Joosep Tiimanni ja t. poolt. Ettevõtte on suureks ja elujõuliseks paisunud. Teda on edasi wiinud ühine koostöö ja Jumala õnnistus. See maja on ühtlasi aumambaks ühise tööle ja tuletab meele mille selle tähtsust. Maja ise võts samuti walmida paljude tegijate ühise tööna ja ta koosneb mitmesugusest materjalist, nagu rauast, lubjast, isemendist

jne, mida üks mõte ja tah: ühte on liitnud ühels hooneks.

Seda ühiseöö ja ühismõtet ning tahet on waja suuremate ettevõtete rajamisel ja riigi ehitamisel. Kuid kõsine üksmeel võib tekkida ja püsida seal, kus töö ja püüded on rajatud tööle ja digujele. Sellepärast olgu kirjutatud ka selle maja müürile kustumata tulikirjaga sõnad: „Tões, diguses ja üksmeeles töu-

femel” Selle järele pühitsetes õpetata uue maja. Lau d: laululehtedelt muusikakoori saatel. Pärast waimulikku õs andis J. Namisepp ülewaate pangamaja ehitusest, mis maksma läinud umbes 55.000 kr. ja panga tegewusest 18 a. jooksul. Selle järel kõneles ühistegewustojas esindaja Reinaste ühistegewuse tähtsusest ja selle edustast arengust Jõgewal. Tõi ühtlasi terwitusi ühistegewustojalt, ühistegeeliselt

Jõgeva Ühispangamaja.

liidult, E. Rahwapangalt jne. „Ühistegeelis Üudiste” toimet. terwitajad weel: M. Koll — Jõgeva Majandusühisuse, J. Wõsu — Jõgeva linna, agr. S. Wiks — Jõgeva Põlumeeste konwendi, agr. R. Tamm — Sordiparanduse Seltsi ja dr. E. Woltri — Kuremaa asutuste poolt. Wiimane terwitaja märkis weel et samal päewal täitub panga juhatuse esimehel M. Waresel 15. a. panga juhtivas teenistuses, milline teade koosolejate poolt elatwa aplausiga wastu wõeti. Meeleolurikas aktus lõppes hümniga.

JUHAN AASMAA

Mälestusi Laiuse kihelkonna kaitseliidusalga tegevusest Vabadussõjas.

Meid oli 23 meest, kõik wabatahtlikud kaitseliitlased nende 36 hulgast, kes Kivijärvel ja Laiusel peetud kaitseliidu organiseerimis-koosolekul kaitseliitu astunud, kui 1. dets. 1918. a. Laiuselt alustasime teekonda Tartu. Meie ülesanne pidi olema Luunja parve kaitsmine, kuid nagu Tartus selgus, oli eesliin lõunapool täesti tühi. Nii ei jäetud meid mitte Luunja, waid saadeti polk. Unti poolt koos Jõgeva ja Vaimastvere meestega, kokku umbes 70 meest, edasi Mehikoorma — eesliinile, vastu punastele ltn. J. Kuperjanovi üldjuhatusel.

Mehikoorma jõudes ei olnud punaseid küll näha, kuid üllatustest hoidumiseks säeti välja walvepost, kuhu määrati Joh. Lindus ja mind. See oli ühtlasi Eesti esimene walvepost Lõunarindel. Punaseid siiski kusagilt ei ilmunud, küll pilluti meid aga kohalike punaste poolt öösel kividega ja kästi kaduda „kus see ja teine.“

Ilma, et waenlast näinud oleksime, taandusime Ahjale, kus asusid meie peajõud. Siin säeti juba välja walvetõkke Mooste mõisa ja walvepost Toolamaa vallamaja juurde, kuna mehed asusid öökorterisse

Mooste mõisa walvetõkke meeskonda määrati ka mind. Kuna oli vaikne, ja waenlasest teateid ei olnud, säeti postid välja, kuna meeskond paigutati puhkama.

Oli juba kaunis hilja ja osa mehi magas, kui tuli teade, et mõisa kuivatuse juures on näha punaste ahelik.

Haarasime püssid ja tormasime välja, mõned teel saapaid jalga toppides, mõned riitudes, sest punaseid tahtsime kõik näha ja nendega jõudu katsuda — kas või sülitisi. Olime aga ju eranditult noored ja ükski meist polnud sõda näinud ega osanud ku lahingut ette kujutada.

Mäletan, seisin meie juhi lipnik O. Puusepa kõr-

Ülevaade Jõgeva Ühispanga tegevusest.

Jõgeva Ühispanga maja saamisloost.

Juba aastaid püsis päevakorras Jõgeva ühistegeliste asutiste ümber koondunud ringkondadel mõte — ehitada oma kandvamale ühistegevuse selgroole — pangale — oma kodu. Mitmesuguste takistuste tõttu lükati see aastast aastasse edasi, kuid möödunud aastal sai see mõte teoks ja praegu keset Jõgeva südalinna seisab mõjuva ehitusena äsja õnnistatud ühispangamaja.

Maja ehitustöödele asuti 1938. a. aprillis. Tööd edenesid jõudsasti ja juba 29. nov. võidi kolida uude majja.

Uus ehitus on kõigiti moodne ja otstarbekohane. Kogu teine kord on panga operatsiooniruumidena kasutatav, seepärast aitab see kaasa olla klientide teenistuses. Hoone alumisel korral on nähtud ette äriruumid, mis ka äsja valmisid ja äriemeeste poolt on tähelepanu leidnud. Hoone välisilme tõstmiseks on kavatsus eeloleval suvel välisseinad katta kunst-graniidi krohviga.

Üldiselt peab konstateerima fakti, et kogu hoone nii väliselt kui ka seepidist oma avaruse ja ajanoitudele vastavuse poolest võib julgesti võistelda teiste suuremate pangamajadega.

Jõgeva Ühispanga peakoosolek 12. veebr. 1939.

Peale majaõnnistamistalitust järgnes samal päeval kell 1 Jõgeva Rahvamajas Ühispanga korraline peakoosolek, mille avas põhikirja kohaselt nõukogu esimees J. Paju. Liikmeid peakoosolekule oli ilmunud harukordselt palju, s. o. 529 liiget, mis ligikaudu pool liikmete üldarvust. Sellist arvurikast liikmete

peret pole Jõgeva Ühispanga peakoosolekul varem nähtud.

Koosoleku juhatajaks valiti L. Voltri ja A. Tiimann.

Esimesed 6 päevakorrapunkti: 1) koosoleku rakendamine, 2) Välisrevisjoni protokollit ettelugemine, 3) panga revisjonikomisjoni protokollit ettekanded, 4) 1938. a. aruande läbivaatamine ja kinnitamine, 5) 1938. a. puhtakasu jaotus ja 6) 1939. a. eelarve võeti peakoosolekul teatavaks ja kinnitati üksmeelselt juhatuse poolt esitatud kujul.

Ärevust tekitav oli 7 päevakorrapunkt, mis käsitles endise asjaajaja K. Roometi vallandamist. Peale selgitavaid sõnavõtte peakoosolek rõhuva hääleteenamusega otsustas juhatuse tegevuse heaks kiita.

Samuti võeti teatavaks päevakorrapunktid: 8) Ühispanga maja ehitusega seosesolevad küsimused ja 9) seisukohavõtmine juhatuse, nõukogu ja revisjonikomisjoni tegevuse kohta — ja otsustati edasi minna järgmise päevakorrapunkti juurde: 10) valimised. Kinnisel hääletamisel valiti juhatusse tagasi vanuse järgi ümbervalimisele tulev kauaaegne juhatuse esimees August Vares 417 häälega poolt ja 61 häälega vastu. Samasuguse häältevahekorraga valiti tagasi nõukogu liikmed Joh. Paju ja Aug. Porgasaar ning asemikuks A. Reitav. Revisjonikomisjoni valiti tagasi tuntud ühistegelane J. Aamisepp.

Koosolek otsustas saata tervitustelegrammid Vabariigi Presidendile ja Peaministrile.

Koosolek lõppes hümniga.

val, kes enesele oli jõudnud ka juba saapa jalga tõmmata, mille väljajookstes kätte haaras, ja küsisin:

„Kus need punased on?“

Nüüd nähtavasti ta alles märkas, et olime kõik karjas talle järgnenud, sai kohe vihaseks ning püssi laega vehkides sundis meid ahelikku. Kes teadis aga, mis tähendab ahelik — mitte keegi! Kuid lipniku kurjustus, et vaenlane tapab teid kõiki niimoodi, sundis juba varju otsima maa lähedal. Nüüd märkas minagi kuivatuse seina ääres seisvaid musti kogusid ja samas raksatasid esimesed paugud meie püssidest. „Vaenlased“ aga ei taandunud, ega langenud ükski neist surnuna, vaid seisid kõik vaikselt nagu vaimud. Kuna meil laskemoona oli võrdlemisi vähe — 15 padrunit mehe kohta, ei täidinud seda raisata sarnasele „kuule kartmatule“ vaenlasele ja lipnik käskis tulistamise lõpetada. Hakkasime asja selgitama, kus siis selgus, et tegemist polegi vaenlasega, vaid kuivatuse seina sees olevate õhuaukudega, mis hämaruses meeste kogudena mustasid.

Nii lõppes meie esimene Lõunarinde „lahing“ 11. det. 1918. a. meie suure pettumusega, kuid võib olla oli see meie õnn, sest tõelisel vaenlase ahelikul oleks olnud meid lihtne hävitada, kui seisime kõik kobaras, uudishimulikult pimedusest vaenlast otsides.

Järgmisel päeval sain lipnik Puusepalt korralduse sõita ratsa Ahjale, olukorras teatama. Mõisast väljasõites märkasin Kiidjärve poolt Toolamaa vallamajale lähenevat ratsasalka. Üks ratsanikest haaras püssi ja tulistas minu sihis. Kauge maa tõttu aga ei tabanud ja mina kihutasin mõisa tagasi teatega: „Punased tulevad“ mis mehed „kui piksega välja löi.“

Vahtisime kõik mõisale lähenevaid ratsanikke, et jõuda selgusele, kas on tõesti tegemist punastega. Kui selles enam kahtlust ei olnud, andis lipnik käsu tule avamiseks, ise kõigest jõust karjudes:

„Andke kuraditele!“

Meie tule ees punased taandusid, jättes meile saagiks hobuse, püssi ja mõned padrunid, mis kuulusid surmavalt haavata saanud punaväelasele. Mehed, vaimustatuna esimesest võidust, tahtsid minna vaenlast tagaajama, kuid lipnik tänas Jumalat, et asi nii kergelt läks.

Samas tuli üks vanem mees lipniku juurde ja ütles Võru murrakus:

„Noorhänn, vaat ommeti, mäs tol minu püssil om, et ta ei lase.“

Järelvaatusel selgus, et püss oli korras, ainult padruneid ei olnud sees, sest „vana“ püssi laadimist

Noorte nurk.

Koguduse Noorte Koondis jätkab tegevust.

Peale mõneaastalist vaheaega, kus ei olnud korraldatud enam N. Koondise koosolekuid, sai mitmelt poolt saadud sooviavaldusi arvesse võttes ärapeetud reedel, 27. jaan. Laiuse algkooli ruumes jälle Noorte Koondise üldkoosolek. Koosoleku avas õp. J. Järve, juhatasid koolijuhatajad A. Reial ja H. Pruus. Õp. Järve omas ettekandes käsitas pikemalt inimeste iseloomulisi erinevusi. Teisena A. Tammiste käsitas ülesandeid ja võimalusi noorte enese arendamisel.

Ettekannetel järgnenud läairääkimistel tunnistati Noorte Koondise tegevuse jätkamine tarvilikuks ja valiti ka juhatuskoosseisus: A. Tammiste, H. Pruus, H. Helenurm, E. Lätt ja O. Soosaar.

Järgmisel koosolekul 1. veebruaril

teostati esimesel koosolekul algatatud mõte — moodustati kirjanduse õppering. Ringivanemaks valiti Ene Kaasikmäe. Ühtlasi õpiti ühislaulu ja seltskondlasi mängu.

8. veebruaril oli koondise üldkoosolek ühes avaliku kõneõhtuga, kus agr. S. Viks kõneles maa-viljakuse tõstmise võimalustest umbrohu tõrje, ots-tarbekohaste külvikordade ja maa korraliku harimise abil. Ühtlasi oli kõnelejal kaasas mitmesuguseid mudeleid lautade sisustuse, sõimede jne. kohta.

Koosolekud jätkuvad edaspidi üldkoosolekutena ja õpperingide töökoosolekutena, milledest osavõtt kõigile noortele soovitav.

ei osanud ja tiris ainult päästikku, saamata ühtki pauku teha. Selle vaejuhtumi üle lõbusalt naerdes saabus õhtu ja et minema kihutatud punastest ei olnud midagi kuulda, heitsime rahulikult puhkama.

Meie salk koosnes umbes 12. mehest, kes enamus magesid, kuna ainult meie lipnik. Puusepaga kahekeisi jutlesime. Äkki — puruneva aknalaasi klirin ja meie lähedale kukkusid kaks saksa käsi-granaati. Lipnik haaras kähku ühe, mina teise ja heitsime aknast välja tagasi. Mina aga kui noorem olin hilisem — teine granaat lõhkes akna kohal, purustades ühe hoone rõdu kandvatest sammastest ja kustutades ruumis tule. Kuigi õnneks ükski haavata ei saanud oli ehmatus, lõhkenud granaatide kargatustest, magavate meeste hulgas suur, nii, et üks paljais sokkes ja pesu väel jooksis Ahjale.

Granaatide heitmine oli arvatavasti kohalike punaste töö, ja et sarnaseist „üllatusist“ hoiduda, taandusime kogu salgaga Ahjale.

Õhtu hämaruses sõitsime Ahjalt Kiidjärvele, juhiks lipnik. Puusepp. Jõudes Kiidjärve mõisa, ei tahetud meid lasta sisse, kuna peeti punasteks. Lõpuks siiski üks vanamees laskis meid lõssi, mille sisustus oli kõik laiali loobitud ja puruks peksetud. Vanake, kuuldes et oleme eestlased, muutus lahkeks ja jutustas ning

Jumalateenistuste kava.

Vabariigi aastapäeval, 24. veebr. kell 1/2 11 hom. jumalateenistus. Laululehed. Muusikakoor.

Pühapäev, 26. veebr. jumalateenistus.

Palvapäeval, 1. märtsil jumalateen, laululehtedega ja armulauaga.

Kell 5 p. l. jumalateen. Jõgeva seltsimajas. Laululehed.

Pühapäev, 5. märtsil jumalateenistus.

Pühapäev, 12. märtsil jumalat. armulauaga.

Pühapäev, 19. märtsil jumalateenistus.

Pühapäev, 26. märtsil jumalat. armulauaga.

Pühapäev, 2. apr. jumalateenistus.

Suurel Neljapäeval, 6. apr. jumalat. armulauaga.

Suurel Reedel, 7. apr. kl. 1/2 11 jumalateenist. armulauaga. Kell 5 p. l. liturgiline jumalateenistus. Laululehed.

I Ülest. pühapäeval, 9. apr. kl. 7 hom. liturgiline jumalateenist. Laululehed. Laulukoor. Kell 1/2 11 jumalat. Laululehed. Kell 5 p. l. jumalat. Jõgeva seltsimajas. Laululehed.

II Ülest. pühapäeval, 10. apr. jumalateenistus.

Pühapäev, 30. apr. jumalateenistus.

seletas, et punased, umbes 20 meheline salk, läinud Himmaste külla.

„Kas lähme järele?“ küsis lipnik. Et üldine vastus oli jaatav, kihutasime edasi Himmaste. Jätsime hobused eemese talu juurde külla otsas ja asusime punaseid otsima. Ühe talu juures leidsime 5—6 rakmeis ratsahobust. Nõudmisel uksi ei avatud, kuid seest oli kuulda kahinat ja venekeelset kõnelust. Polnud kahtlust, et punased end seal varjasid. Avasime läbi akende maija tule. Meie kuulide valangu järele kostis seest hoigeid ja venekeeli vandesõnu. Keegi meie hulgast lõi ukse maha. Esikust, korstna varjust, leidsime pererahva ning toast õlgedelt haavatud ning kabuhirmus värisevad punaväesõdurid. Kähku korjasime neilt püssid, padruid ja mõõgad, võtsime punaväelaste hobused ja kihutasime oma hobuste juurde tagasi.

Küla teises otsas olid aga punased, kuuldes meie laskmist, saanud jalule ja avasid meie suunas põrgu tule. Õnneks kuulid meid ei tabanud. Jõudsimme Ahjale hommikuks, väikse valge ajaks retkest väsinuna, kuid heas meeolus, rikkaliku sõjasaagiga, mille moodustasid: 7 hobust ratsarakmeis, püssid ja oma käega võetud mõõgad.

Järgneb

Laiuse Ühispank

Laiuse, Sootaga, omas majas, telef. Laiuse 8.

Arifeis 31. detsembril 1938. a.

Aktiiva

Passiiva

Rasja	4.201.14
Hoiuarved	1.258.95
Wäärtpaberid	1.978.08
Diskonteeritud wekslid	36.839.—
Tähtajalsed laenud	35.171.—
Riiklikud	10.189.—
Wallastvara	2.077.50
Stinnistvara	11.100.—
Kulud	4.404.50
Muud aktiivad	3.539.81

Kr. 110.758,98

Djakapital	10.727.—
Tagamaraakapitalid	4.779.95
Amortisatsioonikapital	8.545.—
Hoiusummad	59.137.54
Wekslite rediskont	3.617.—
Riiklikud laenud	14.445.20
Zulud	6.738.35
Muud passiivad	2.768.94

Kr. 110.758,98

Wõtab raha hoiule,

maksies hoiusummadest seaduses lubatud kõrgema protsendi määra.

Annab laene

mitmesugusel kindlustusel.

Toimetab

fisendõudmisi wekslite ja dokumentide järele.

Aritunnid: igal teisipäeval kl. 10—15

Juhatus.

Veel on võimalik

tellida

Laiuse Koguduse Teatajat

1939. aastaks.

Ilmunud numbrid saadetakse järele.

Aastatellimine maksab ainult 60 senti.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused, tellimiste vastuvõtjad ja koguduse kantselei.

JÕGEVAL

Suur tän. 57, seppa
J. Nõmme vastas
asuv R. SUTT'I

TRÜKIKODA

Valmistab Teile kiirelt
ja maitsekalt igasugu
ka mitmevärvilisi

TRÜKITÖID

nagu:

matuse laululehed, pulma laululehed, pulma kutsed, pärjalindid, igasugused broshüürid, pidu kuulutused, aruanded, plakatid, põhikirjad, igasugused kviitungid, bilansi lehed, kogukonnamaku lehed, jalgratta sõidulubad, kihlakaartid, nimekaartid, jahilubad j. n. e. j. n. e.

Iseseisvuspäevaks.

Issanda teed on arvamata
Ta viisid ära mõõtmata,
Ei meie või neist arusaada,
Vaid peame siiski uskuma,
Et Tema arm juhü, saadab
Ja isalikult ikka katab.

Me sugu aastaid palju, palju
Siin vaevles võõra võimu all,
Mis oli murdmata kui kalju,
Tal polnud õigust omal maal.
Ta saatus nagu süinge tali,
Tal kaitsjaks töö, mis raske vali!

Siis ilmasõja lõpu ajal
Üks lootus'kiir lõi vilkuma:
Kas tõusta uuest võimu najal,
Või loiult seista, oodata?
Me viibisime saatus' sunnil
Nii suurel, otsustaval tunnil.

Ning mehed julged relvad võtsid Au, tänu ikka sangareile
Ja vaenlase maalt välja löid. Kes meie seas veel elavaid!
Neist paljud oma elu jätsid. Ja sõjas langenuile, neile
Kuid iseseisvuse meil töid: Kes õusalt haua rahu said,
Oh! mineviku udukuuest Und õnnist lsalt palvetame,
Meil tõusis särav päike uuest... Neid põlvest põlve mälestame.

Issanda teed on arvamata,
Ta viisid ära mõõtmata,
Ei meie või neist arusaada,
Kuid peame lootma, paluma:
Et Eesti ikka püsiks, kosuks
Ta armu juhtimisi usuks.

Jõgeva Ühispannga ärilisest tegevusest 1938. aastal.

Kui vaadelda peakoosoleku poolt kinnitatud panga mõõdunud tegevusaasta aruannet, siis peab üttelema, et pank on sammunud edurada; pank on suutnud vabalt rahuldada kõikide laenuarvitajate krediitnõudlusi. Samaaegselt on suurenenud hoisusummad, mis füüeliseks tõenduseks hojüste omanike usalduse kasvamisele panga vastu. Panga tegevuse kujuka pildi annab 1937. ja 1938. aasta arvete läbikäigu kasv 15.011.264,11 kroonilt 17.964.794,32 kroonile.

Panga tegevuse tõusu 1938. aastal näitavad järgmised arvud.

	31. XII 37.	31. XII 38.
Laenud	656.701.69	721.177.22
Hoiused	723.053.46	773.401.12

Äriseis	894.904.89	970.053.55
Arvete läbikäik	15.011.264.11	17.964.794.32
Osa- ja muud kapit.	92.251.52	103.096.73

Siinkohal olgu tähendatud, et peale laenusoovijate rahuldandmist on pank suutnud ehitada oma summa-dega uue pangamaja, mis läks maksma Kr. 55.000.—

1938. aasta algul oli Ühispanngas 966 liiget, 1. jaan. 1939. a. aga 1101 liiget. Nagu juuresolevaist arvudest näha, on ka siin märgatav tõus.

Nagu eelpool selgub, on pank kõigiti tulutoovalt töötanud, millest mõistetav käesoleva aasta suur puhaskasu, mis jaotati järgmiselt: 20% tagavarakapitaliks, 7% dividendiks ja ülejääv osa Kr. 6.403.— uue pangamaja ehitus- ja remontkapitaliks.

Jumalateenistus Jõgeva selfsimajas peetakse Wabariigi aastapäeva eelõhtul.
23. weebr. s. a. H. 5 p. I. Laukulehed
Muusikafloor. Jutlustab õp. J. Särve.